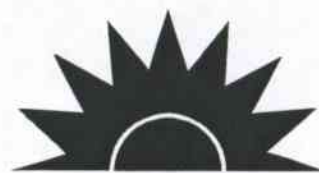

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΠΑΣΟΚ

Συνέδριο / Ευρωεκλογές 1999

Αθήνα, 9/3/99

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ
- ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΚΗΝΙΚΟ ΣΗΜΕΡΑ
 - 1. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
 - 2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
- ΒΑΣΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ
- ΣΤΟΧΟΙ ΠΑ.ΣΟ.Κ
- Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΑ.ΣΟ.Κ
- ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
 - 1. ΣΥΝΕΔΡΙΟ
 - 2. ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
 - 3. ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
 - 4. ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
 - 1. ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Αντικείμενο της μελέτης είναι η παρουσίαση των προτάσεων των εταιριών MASS και TEAM ATHENS για την Επικοινωνιακή Πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ, εν όψει του 5ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ και της προεκλογικής εκστρατείας για τις ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ '99.

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΚΗΝΙΚΟ ΣΗΜΕΡΑ

1. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ

Όλες οι τελευταίες δημοσκοπήσεις συγκλίνουν στα εξής σημεία:

- Η Ν.Δ. προηγείται στην πρόθεση ψήφου (από 2,9% έως 7,1%).
- Στην πιο πρόσφατη δημοσκόπηση (OPINION 9-25/2/99) καταγράφεται το χαμηλότερο ποσοστό του τελευταίου χρόνου (21,1%), χωρίς όμως να συνοδεύεται από ένα υψηλό ποσοστό για το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης (27,9%).

- Αποτέλεσμα, να εμφανίζεται ένα από τα χαμηλότερα δικομματικά ποσοστά στην πρόθεση ψήφου των τελευταίων χρόνων (Τα δύο μεγάλα κόμματα δεν αθροίζουν 50%).
- Επίσης καταγράφεται η σταθερότητα απήχησης των μικρών κομμάτων με σαφή αυξητική τάση για το ΚΚΕ και κυρίως για το ΔΗΚΚΙ.

- Το δικομματικό πολιτικό πλαίσιο διαφαίνεται να αποσταθεροποιείται εντονότερα από το εξαιρετικά υψηλό ποσοστό που συγκεντρώνει -για πρώτη φορά- η επιλογή του “άλλου κόμματος”.
- Σύμφωνα με τους αναλυτές η επιλογή αυτή δεν πρέπει να ερμηνευθεί σαν άλλη μια μορφή έκφρασης γενικής πολιτικής δυσαρέσκειας αλλά και σαν μια πιθανή εναλλακτική έκφραση.

- Καταγράφεται επίσης πολύ μικρός δείκτης εμπιστοσύνης προς την κυβερνητική πολιτική σε πέντε τομείς (υγεία, παιδεία, ανεργία, δημόσια τάξη, εξωτερική πολιτική).
- Η κυβέρνηση διατηρεί πλεονέκτημα μόνο στην Οικονομική Πολιτική και ακόμη μεγαλύτερο στον τομέα “πορεία προς την ΟΝΕ”, όπου οι μισοί εκφράζουν την εμπιστοσύνη τους.

- Ο κος Κ. Σημίτης θεωρείται καταλληλότερος για Πρωθυπουργός της χώρας έναντι του κ. Κ. Καραμανλή, εμφανίζοντας ελαφρά παράλληλα αύξηση της δημοτικότητάς του (όπως και του κ. Κ. Καραμανλή) και επίσης υπεροχή των στελεχών του ΠΑΣΟΚ έναντι των στελεχών της Ν.Δ.

- Όμως στην πρόσφατη δημοσκόπηση που δημοσιεύθηκε στην ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (8/3/99), η στάση του κοινού απέναντι στον “τρόπο που ο πρωθυπουργός ασκεί τα καθήκοντά του” ακολουθεί την ίδια με την εμπιστοσύνη προς την κυβερνητική πολιτική αρνητική τάση. (40% των πολιτών δηλώνουν “καθόλου ικανοποιημένοι” και μόνο ένας στους πέντε περίπου εκφράζει ικανοποίηση). Στην τελευταία αυτή καταγραφή θα πρέπει να ληφθεί υπ’ όψη η επιρροή της υπόθεσης Οτσαλάν.

- Η συσπείρωση των ψηφοφόρων του κυβερνώντος κόμματος βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα.

Αυτό αποδίδεται:

- Σε δομικά στοιχεία της εκλογικής συμπεριφοράς των ψηφοφόρων που κινούνται στον χώρο του κέντρου-κεντροαριστεράς και σε όσους αναγνωρίζονται κοινωνικά στη μεσαία τάξη και τους αγρότες.
- Στην αδυναμία αποτελεσματικής αντιμετώπισης των ιδιαίτερα οξυμένων προβλημάτων (ανεργία, εγκληματικότητα, παιδεία).

- Στη χαμηλή εικόνα εσωτερικής συνοχής που εκπέμπει το κόμμα προς την κοινωνία.
- Στην αυξημένη “πολιτική προσφορά” λόγω της ύπαρξης άλλων δύο ομορων πολιτικών σχημάτων.

- Οι διαρροές του ΠΑ.ΣΟ.Κ εμφανίζουν μια κατεύθυνση περισσότερο προς το ΔΗΚΚΙ.
- Από τις διαρροές του ΠΑ.ΣΟ.Κ η Ν.Δ. ωφελείται χαμηλό ποσοστό στο σύνολο των εκλογών.
- Το σημαντικότερο ποσοστό διαρροών του ΠΑ.ΣΟ.Κ καταγράφεται υπέρ του “άλλου κόμματος”.

- Η συσπείρωση των ψηφοφόρων της Ν.Δ. είναι ικανοποιητική. Αποδίδεται:
 - Στην ουσιαστική ανυπαρξία άλλου πολιτικού φορέα που να διεκδικεί την εκπροσώπηση του εκλογικού τμήματος της κεντροδεξιάς και της δεξιάς.
 - Στη σταδιακή αποκατάσταση της εικόνας του κόμματος της Ν.Δ. μετά τη διαγραφή των έξι στελεχών της.

- Ως προς την αυτοτοποθέτηση του κοινού στην κλίμακα «αριστερά - δεξιά», παρατηρούμε ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ διατηρεί τη στρατηγική του θέση στο «μεσαίο» χώρο του άξονα, με μια αμφίπλευρη στήριξή του κυρίως στις θέσεις (4 και 6), αθροίζοντας εκεί το 75% των ψηφοφόρων του.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ	2	3	4	5	6	7	8	9	ΔΕΞΙΑ
25,3%	14,6%	26,3%	34,4%	33,6%	32,3%	13,7%	7,8%	1,8%	3,5%

Πηγή : OPINION (9-25/2/99)

- Ο μέσος όρος αυτοτοποθέτησης των “σημερινών” δυνητικών ψηφοφόρων ΠΑ.ΣΟ.Κ υπογραμμίζει αυτή τη μεσαία θέση του, ενώ η εικόνα αυτή αναπαράγεται και στους ψηφοφόρους του ΠΑ.ΣΟ.Κ '96.

- Αντίθετα, η Ν.Δ. εξακολουθεί να έχει το μεγαλύτερο μέρος των δυνητικών ψηφοφόρων της στο δεξιό άξονα αυτοτοποθέτησης (35,8% στη θέση 10), με ένα συνολικό μέσο όρο αυτοτοποθέτησης των δυνητικών ψηφοφόρων της εμφανώς προς τα «δεξιά».

ΑΡΙΣΤΕΡΑ	2	3	4	5	6	7	8	9	ΔΕΞΙΑ
-	4,8%	3,2%	6,6%	11,6%	22,3%	43,0%	72,0%	84,4%	86,3%

Πηγή : OPINION (9-25/2/99)

- Σύμφωνα με τους αναλυτές στο μεσαίο χώρο φαίνεται να υπάρχει φράγμα στη διείσδυση της Ν.Δ.
- Το φράγμα αυτό όμως δεν μεταφράζεται αβίαστα σε μια ηγεμονία του ΠΑ.ΣΟ.Κ στο χώρο αυτό.
- Στις μεσαίες θέσεις του άξονα παρατηρείται μια αυξημένη ρευστότητα (εκφράζεται στα υψηλά ποσοστά που συγκεντρώνει το «άλλο κόμμα», ιδιαίτερα στη θέση 5 του άξονα).

- Το προβάδισμα της Ν.Δ. οφείλεται κυρίως στην ευρύτερη συντηρητική στροφή της κοινωνίας η οποία ευνοεί την Ν.Δ. (ανεργία, εγκληματικότητα, ξενοφοβία, ανασφάλεια, αρνητική ειδησεογραφία, απουσία «καλών ειδήσεων» που να ενισχύουν την εικόνα της κυβέρνησης και του ΠΑ.ΣΟ.Κ).
- Οι «καλές ειδήσεις» για την κυβέρνηση και το ΠΑ.ΣΟ.Κ έρχονται μόνον από τον χώρο των μακρο-οικονομικών μεγεθών και κατά συνέπεια παίζουν ρόλο, αλλά μόνον στον χώρο του «ορθολογικού». Στον χώρο αυτό το ΠΑ.ΣΟ.Κ κυριαρχεί.

- Η εκλογική προτίμηση όμως στο συναισθηματικό / ψυχολογικό επίπεδο σχεδόν απουσιάζει για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Παράλληλα, στο εκλογικό σώμα αναπτύσσεται μια γενικευμένη ψυχολογία ατομικών συμφερόντων, η οποία δεν παραπέμπει σε ιδεολογικοποίηση αντίθεσης προς έναν «αντίπαλο». Κι έτσι, λίγο ή πολύ συνειδητά οι πολίτες αντιλαμβάνονται αποσπασματικά την «συγκυρία» και αδυνατούν να τοποθετηθούν συνολικότερα.

- Η Ν.Δ. προσπαθεί να κυριαρχήσει στις εντυπώσεις του εκλογικού σώματος ως ανεπιστρεπті πρώτο κόμμα. Το γεγονός αυτό δημιουργεί τις ψυχολογικές προϋποθέσεις επικράτησής της.
- Βεβαίως αυτό το επιχείρημα δεν διαθέτει ουσιαστική βάση τεκμηρίωσης διότι:
 - α. Προεξοφλεί την πολιτική συγκυρία
 - β. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ διαθέτει μεγαλύτερες εκλογικές δεξαμενές από την Ν.Δ. -οι οποίες σε συνθήκες προεκλογικής πόλωσης θα επανέλθουν

γ. Η ΝΔ **δεν** θεωρείται προτιμότερη λύση από
το ΠΑΣΟΚ για την διακυβέρνηση της χώρας

δ. Έχει αποδειχθεί ότι η επανάκαμψη του
Κυβερνώντος κόμματος είναι δυνατή.

2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Το ΠΑ.ΣΟ.Κ στη σημερινή συγκυρία έχει να αντιμετωπίσει μια δύσκολη εκλογική μάχη στις Ευρωεκλογές '99.
- Η διαφορά υπέρ της Ν.Δ. είναι σημαντική. Όμως ταυτόχρονα καταγράφονται μετατοπίσεις ψήφων που δεν εξαντλούνται στο ισοζύγιο του δικομματισμού.

- Αποτυπώνεται μια ρευστότητα τάσεων της εκλογικής συμπεριφοράς ευθέως ανάλογη των γενικότερων και πιο μακροπρόθεσμων ενδείξεων δυσανεξίας και αποπολιτικοποίησης των ψηφοφόρων.
- Αυτή η δυσμενής πολιτική συγκυρία για το ΠΑ.ΣΟ.Κ (αποκορύφωμα η υπόθεση Οτσαλάν), είναι αναστρέψιμη. Αρκεί να υπάρξει ο κατάλληλος σχεδιασμός σε επίπεδο Στρατηγικής αλλά και Μηνυμάτων και Μέσων.

ΒΑΣΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- Η Κυβέρνηση έχει σταθερούς στόχους. Διακηρύτει τη μία, σταθερή πορεία ανάκαμψης της χώρας.
- Το θέμα ΟΤΣΑΛΑΝ έπληξε την εικόνα της Κυβέρνησης. Δημιούργησε πεποίθηση ότι ο Πρωθυπουργός αδυνατεί να «χειριστεί» κρίσιμα θέματα.
- Η Κυβέρνηση έχει να επιδείξει πλούσιο, επιτυχές έργο, το οποίο δεν έχει επαρκώς επικοινωνηθεί στους πολίτες.
- Κρίσιμα θέματα όπως Παιδεία, Υγεία, Αγροτική πολιτική πέρασαν από «καυτές» περιόδους κρίσεων. Δημιούργησαν εικόνα αναλγησίας για την Κυβέρνηση.

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

- Ο Κ. Σημίτης θεωρείται σοβαρός, αξιόπιστος και πιστός στους εθνικούς στόχους. Αυτό λειτουργεί ως «δούρειος ίππος» και σε άλλους πολιτικούς χώρους.
- Με το θέμα ΟΤΣΑΛΑΝ δεν επλήγει η πεποίθηση για τη σοβαρότητα του Σημίτη, αλλά το στοιχείο «δύναμη» της εικόνας του (χειρισμός θεμάτων), στο οποίο οι αντίπαλοι θα επικεντρώσουν την επικοινωνία τους.

ΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ - ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (1)

- Δεν αμφισβητείται ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ μπορεί να οδηγήσει τη χώρα στο 2.000.
- Το ΠΑ.ΣΟ.Κ βρίσκεται μπροστά σε μία συνολική ευκαιρία ανανέωσης της εικόνας του καθώς και επιβράβευσης των επιλογών του (συνέδριο - ευρωεκλογές).

ΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ - ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (2)

- Το έργο της κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ αποδίδει αποτελέσματα - κεκτημένα στη καθημερινή ζωή των Πολιτών.
- Η Αντιπολίτευση (και ιδιαίτερα η Ν.Δ.) δεν έχει αντίστοιχο αντίκρουσμα Αλήθειας.

Ν.Δ. $\leftrightarrow$ ΚΡΙΝΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟ - ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ
ΤΑΥΤΙΣΘΕΙ ΜΕ ΕΡΓΟ.

- Η Ν.Δ. έχει περιορισμένο λόγο. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ μπορεί να “ξεσκεπάσει” την εικόνα μονολιθισμού της Ν.Δ.

ΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ - ΑΠΕΙΛΕΣ (1)

- Συνεχής προσπάθεια της αντιπολίτευσης για απομόνωση του Προέδρου.
- Διαρκής προβολή από τα ΜΜΕ των διαφορετικών απόψεων που εκφράζονται εσωτερικά στο ΠΑ.ΣΟ.Κ, σαν προοίμιο τριγμών στο κόμμα και κατ' επέκταση στην Κυβέρνηση.
- Δημιουργία εικόνας ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ χάνει, φθίνει, είναι δεύτερο κόμμα.

ΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ - ΑΠΕΙΛΕΣ (2)

- Το ΠΑΣΟΚ αν και παραμένει πλειοψηφικό κόμμα εξουσίας, φαίνεται να απομακρύνεται / χάνει την επιρροή του στα παραδοσιακά στρώματα που εξέφραζε.
- Το ΠΑΣΟΚ έχει απέναντί του εκτός άλλων αντιπάλων πολιτικών χώρων και την εσωτερική αντιπολίτευση, που ανατροφοδοτεί την εικόνα σύγχυσης.
- Η εικόνα του, σήμερα, είναι έρμαιο της πανσπερμίας απόψεων και τοποθετήσεων των στελεχών του.
- Το Συνέδριό του δεν αναδεικνύει ένα ευρύτερο σκοπό, αλλά έγινε ήδη «βορρά» των ΜΜΕ.

Η ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

- Η ΝΔ εμφανίζει υψηλή συσπείρωση. Δημιουργεί συνθήκες συναισθηματικής ανάτασης στους ψηφοφόρους της, αξιοποιώντας τη φαινομενική αδράνεια του ΠΑΣΟΚ .
- Ο Κ. Καραμανλής ξεκίνησε ήδη την προσωπική του εκστρατεία, με το σύνθημα «Πάμε μαζί». Η απειρία του δεν επηρεάζει αρνητικά τους οπαδούς του.
- Η ΝΔ θα επιλέξει την αρνητική επικοινωνία ως διέξοδο από το πολιτικό και φυσιογνωμικό της αδιέξοδο.

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΑΣ

- Η επικοινωνιακή Στρατηγική του ΠΑ.ΣΟ.Κ θα έχει χρονικό ορίζοντα σε 5 φάσεις- σταθμούς:
 - ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ
 - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΑΣΧΑ
 - ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ 1999
 - ΕΚΛΟΓΗ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
 - ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2.000

- Θεωρούμε το Συνέδριο, την περίοδο Πάσχα και το διάστημα μέχρι τις Ευρωεκλογές μια ενιαία περίοδο επικοινωνίας.
- Τα δύο τελευταία θα μας απασχολήσουν μετά τις Ευρωεκλογές, αφού αναλύσουμε τα αποτελέσματα και τα νέα δεδομένα που θα προκύψουν.
- Στην ενιαία επικοινωνία, θα έχουμε μια μονοσήμαντη, συγκεκριμένη, αξιόπιστη (με στοιχεία) και διληματική τοποθέτηση απέναντι σε όλους τους Έλληνες. Θα χρησιμοποιούμε όλα τα διαθέσιμα μέσα επικοινωνίας.

ΣΤΟΧΟΙ ΠΑ.ΣΟ.Κ

- Η τοποθέτηση των στόχων του ΠΑΣΟΚ, καταδεικνύει την πειθαρχία και την εστίαση της επικοινωνιακής προσπάθειας. Οι στόχοι είναι :

1. **Εκλογή Σημίτη στο συνέδριο
με το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό.**

2. **Νίκη ΠΑ.ΣΟ.Κ στις Ευρωεκλογές -
πρώτο κόμμα με ισχυρό ποσοστό.**

- Η επίτευξη των στόχων ΠΑ.ΣΟ.Κ, άρα και η επικοινωνιακή προσέγγιση εξαρτώνται από τους εξής παράγοντες:

1. Υψηλότερη δυνατή συσπείρωση των ψηφοφόρων ΠΑ.ΣΟ.Κ

2. Αντληση ψήφων (πολυσυλλεκτικότητα) από άλλους πολιτικούς χώρους

Στόχοι Επικοινωνίας

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΑ.ΣΟ.Κ

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Η επικοινωνία ΠΑΣΟΚ θα ακολουθήσει τη συλλογιστική :

[Στόχος] **ΝΙΚΗ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ**

↑
ΠΟΛΥΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

↓
ΑΝΤΛΗΣΗ ΑΠΟ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

↓
ΜΕ ΕΝΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ

↓
ΜΕ ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ

↓
ΤΟΠΟΘΕΤΩΝΤΑΣ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ : Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ

↕
ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΠΑ.ΣΟ.Κ

- Θα αναπτυχθούν τέσσερις εκστρατείες, απόλυτα συνδεδεμένες, χρονικά και εννοιολογικά, ώστε το ΠΑ.ΣΟ.Κ να κάνει την “αντεπίθεση εικόνας του”.

ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΗΜΙΤΗΣ

ΕΡΓΟ

ΔΙΛΛΗΜΑ-
ΨΗΦΟΣ

15/3

21/3

20/4

20/5

13/6

Δείχνουμε το ΠΑ.ΣΟ.Κ
ως μοντέρνο, ενωτικό,
σύγχρονο κόμμα

Δείχνουμε τον αντίλογο
ως δείγμα Δημοκρατίας

Το Συνέδριο ΠΑ.ΣΟ.Κ
αφορά την Ελλάδα

Ο σύγχρονος,
ενισχυμένος ηγέτης
μετά το συνέδριο

Ενδυναμώνουμε
την εικόνα Σημίτη

ΠΑΣΧΑ

Αξιοποιούμε τα
αποτελέσματα του έργου
ΠΑ.ΣΟ.Κ (εκλαϊκευμένα
με παραδείγματα)

Δείχνουμε την
αξιοπιστία μέσα
από το έργο

Τελική προτροπή σε
(θετική) ψήφο νίκης,
σιγουριά για
την πορεία της χώρας

Όχι περιθώρια
“χαμένης” ψήφου

ΠΩΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΟΥΜΕ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΗΜΙΤΗΣ

ΕΡΓΟ

ΔΙΛΛΗΜΑ-
ΨΗΦΟΣ

15/3

21/3

20/4

20/5

13/6

ΟΧΙ ΚΟΜΜΑΤΙΚΑ,
ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΙΝΑΙ
ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

ΟΧΙ ΣΑΝ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ
ΑΛΛΑ ΣΑΝ ΗΓΕΤΗ

ΠΑΣΧΑ

ΟΧΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ
ΑΛΛΑ ΤΑ ΚΕΚΤΗΜΕΝΑ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ,
Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΟΧΙ ΣΑΝ ΚΑΛΕΣΜΑ
ΣΕ ΨΗΦΟ
ΑΛΛΑ ΣΑΝ ΔΙΛΛΗΜΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ
ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ

Οι τέσσερις εκστρατείες δημιουργούν την εξής εικόνα:

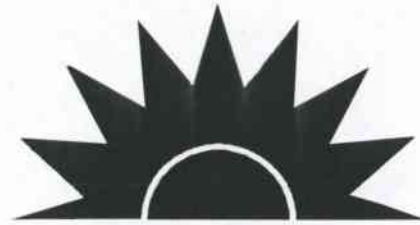
*ΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ τοποθετείται διλλημματικά
απέναντι σε όλους τους Έλληνες*

ΕΝΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΝΘΗΜΑ

- Το ΠΑΣΟΚ χρειάζεται ένα ενιαίο-κεντρικό σύνθημα (slogan) ως υπογραφή για όλο το διάστημα επικοινωνίας, έως τις Ευρωεκλογές, το οποίο πρέπει να :
 - είναι σύντομο και εύληπτο
 - είναι πρωτότυπο για πολιτικό σύνθημα
 - είναι δυναμικό και «τελεσίδικο»
 - «χτίζει» την επιθυμητή εικόνα του ΠΑΣΟΚ
 - δημιουργεί ταύτιση με τους πολίτες
 - μην δίνει ευκαιρίες αρνητικής διαφήμισης στους αντιπάλους

ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΝΘΗΜΑ

ΠΑΣΟΚ

Όλοι μαζί, μπορούμε.

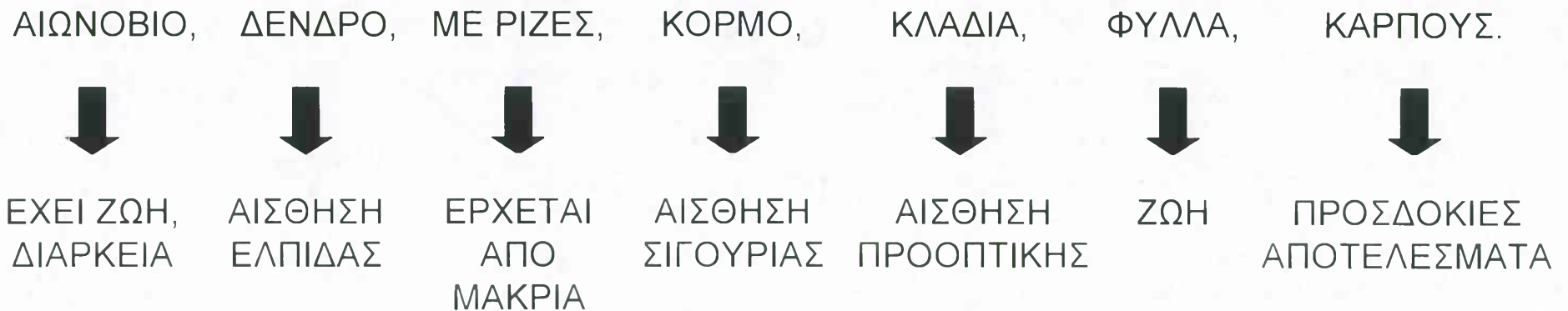
Ενωμένοι
Εμείς και εσείς
Ολότητα

ΕΛΛΗΝΕΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΠΑΣΟΚ

Οι άλλοι δεν μπορούν
Είμαστε σίγουροι
Ξέρουμε πως γίνεται
Μόνο εμείς...

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ: ΔΕΝΔΡΟ - ΕΛΙΑ

- Το ΠΑ.ΣΟ.Κ παραλληλίζεται με την εικόνα μιας ΕΛΙΑΣ.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- Το Συνέδριο είναι εξαιρετικά κρίσιμο.
Θα καθορίσει τις εξελίξεις μέχρι τις Ευρωεκλογές.
- Το 5ο Συνέδριο -όπως και το προηγούμενο- θα είναι εκρηκτικό. Όμως θα λειτουργήσει με τρόπο ώστε:
 - οι αποστασιοποιημένοι “να βρουν τον εαυτό τους” μέσα σ’ αυτό, να ταυτισθούν.
 - ο Πυρήνας ΠΑ.ΣΟ.Κ να αποκτήσει πίστη, για να πεισθεί.
 - το εκλογικό σώμα γενικά, να πάρει απαντήσεις.

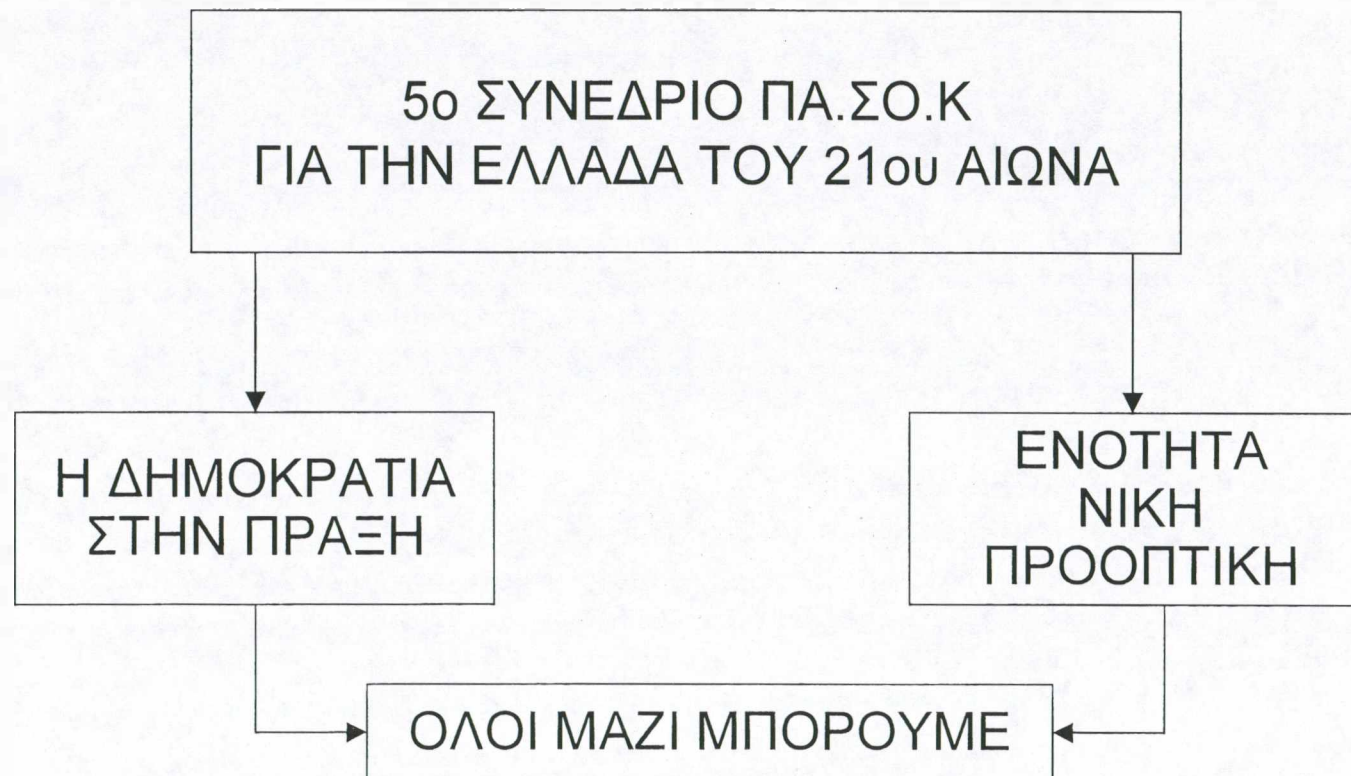
- Τρεις βασικές έννοιες θα αναδειχθούν στην επικοινωνία του Συνεδρίου:

- Συνέδριο ΠΑ.ΣΟ.Κ ↔ Αντίστιξη με την μονολιθική λογική της Ν.Δ.

- Ο στόχος ανάδειξης του Προέδρου με την μεγαλύτερη δυνατή πλειοψηφία θα καταστήσει το ΠΑ.ΣΟ.Κ δυνατό εν όψει των Ευρωεκλογών.
- Η μεγάλη πλειοψηφία του Προέδρου, εγγύηση για τις εξελίξεις.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

(ΔΕΙΧΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΑΛΟΤΗΤΑ ΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

- Θα προβληθεί η εικόνα του ΔΥΝΑΤΟΥ ΗΓΕΤΗ.
- Ο Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ εκφράζει όλο το ΠΑ.ΣΟ.Κ και την πλειοψηφία του Ελληνικού Λαού.
- Ο Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ είναι η εγγύηση ενότητας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Είναι η εγγύηση της σταθερότητας και της προοπτικής για τη χώρα.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

“ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ
ΟΤΙ ΘΑ ΠΕΤΥΧΟΥΜΕ ΚΑΙ...

...ΘΑ ΠΕΤΥΧΟΥΜΕ ΓΙΑΤΙ
ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ”

ΗΓΕΤΗΣ
ΕΚΦΡΑΣΤΗΣ ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ
ΕΓΓΥΗΤΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ

(ΠΡΟΒΑΛΛΟΥΜΕ ΤΗΝ ΗΡΕΜΗ ΔΥΝΑΜΗ / ΤΗ ΣΙΓΟΥΡΙΑ ΤΟΥ ΗΓΕΤΗ)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Η επικοινωνία προβολής του Έργου θα γίνει με :
 - ΕΚΛΑΪΚΕΥΜΕΝΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΚΕΚΤΗΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.
 - ΕΠΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ ΣΥΝΥΦΑΣΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ. (ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, ΚΡΑΤΟΣ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ)

- Θα επικοινωνήσουμε το Έργο με τέτοιο τρόπο ώστε να αναδείξουμε ποιό είναι το όφελος του Έλληνα Πολίτη από αυτό το έργο.

ΜΕ ΑΦΟΡΑ → ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΜΕΝΑ

- Αιχμή του δόρατος στην επικοινωνία του Έργου η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Η ΟΝΕ ΕΙΝΑΙ ΛΑΪΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

- Όμως θα δείξουμε το Έργο και σε άλλους τομείς:

- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
- ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ
- ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
- ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
- ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ / ΕΡΓΑΣΙΑ
Κ.Λ.Π.

- Αντίστοιχα θα εξειδικεύσουμε σε κοινωνικές ομάδες :
 - ΑΓΡΟΤΕΣ
 - ΝΕΟΙ
 - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ / ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ
 - Κ.Λ.Π.

- Η επικοινωνία του Έργου θα συνοδεύεται πάντοτε από ανάλυση και παραδείγματα στην καθημερινή ζωή του Πολίτη.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΤΟ ΕΙΠΑΜΕ - ΤΟ ΚΑΝΑΜΕ

ΜΕ ΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΙΣΧΥΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑ.ΣΟ.Κ
ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΥΡΩΕΚΚΛΟΓΕΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΟΣ-ΨΗΦΟΥ

- Το ΠΑ.ΣΟ.Κ θα πρέπει με κάθε τρόπο να ενισχύσει την εικόνα ηγεμονίας και εκλογικής υπεροχής έναντι της Ν.Δ.
- Θα πρέπει να καλύψει τους πολίτες “ψυχολογικά”. Η ευρωπαϊκή προοπτική του έργου της να γίνει άμεσα ορατή.
- Να μην επιτρέψει συναίσθημα χαλαρής ψήφου, ενόψει της κρίσιμης πορείας της χώρας.

- Γι' αυτό θα θέσουμε το ΔΙΛΗΜΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ.
- Με το δίλημμα αυτό θα πετύχουμε την τριπλή άρνηση των πολιτών:
 - στην ενίσχυση της Ν.Δ.
 - στην ανάδειξη ενός τρίτου πόλου με ρυθμιστική ή και ανατρεπτική δύναμη
 - στην priμοδότηση αντι-Ευρωπαϊκών προτάσεων.

- Η επικοινωνία για τις Ευρωεκλογές θα καταγράψει ότι:
 - Το ΠΑ.ΣΟ.Κ παραμένει ένα μεγάλο και πλειοψηφικό ρεύμα, που μπορεί να εμπνεύσει, να πείσει μια εν δυνάμει υπαρκτή πολιτική και κοινωνική πλειοψηφία.
 - Το ΠΑ.ΣΟ.Κ παραμένει το πρώτο κόμμα.
 - Το ΠΑ.ΣΟ.Κ εξακολουθεί να διατηρεί την πολιτική, την ιδεολογική ηγεμονία του, την προγραμματική του υπεροχή, την κοινοβουλευτική του ισχύ και την πρωτοβουλία των κινήσεων.

- Το ΠΑ.ΣΟ.Κ εξακολουθεί να κατέχει και να κυριαρχεί στην κεντρική, στη δεσπόζουσα θέση, στο πολιτικό και το κοινωνικό φάσμα. Αυτή η θέση είναι στρατηγική και προνομιακή, γιατί το ΠΑ.ΣΟ.Κ μπορεί να συνθέσει και να προβάλλει μια στρατηγική, ένα πρόγραμμα, μια πρόταση με ευρύτατη κοινωνική αποδοχή, με ευρύτατη πολιτική συναίνεση. Από αυτή τη θέση είναι το μοναδικό κόμμα στην Ελλάδα, που μπορεί να επικοινωνεί “με ευρύτατες συνοριακές περιοχές” των όμορων πολιτικών και των κοινωνικών ρευμάτων και να επιδρά καταλυτικά στις επιλογές του.

- Το ΠΑ.ΣΟ.Κ έχει τις δυνατότητες, τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις να δημιουργήσει τους όρους και τις προϋποθέσεις, τα δεδομένα, τις πολιτικές και τις κοινωνικές ισορροπίες για να μπει η Ελλάδα και ο Ελληνισμός με Όραμα, με Σχέδιο και Ελπίδες σε ένα Νέο Ιστορικό Κύκλο.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ
(ΙΣΧΥΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ)

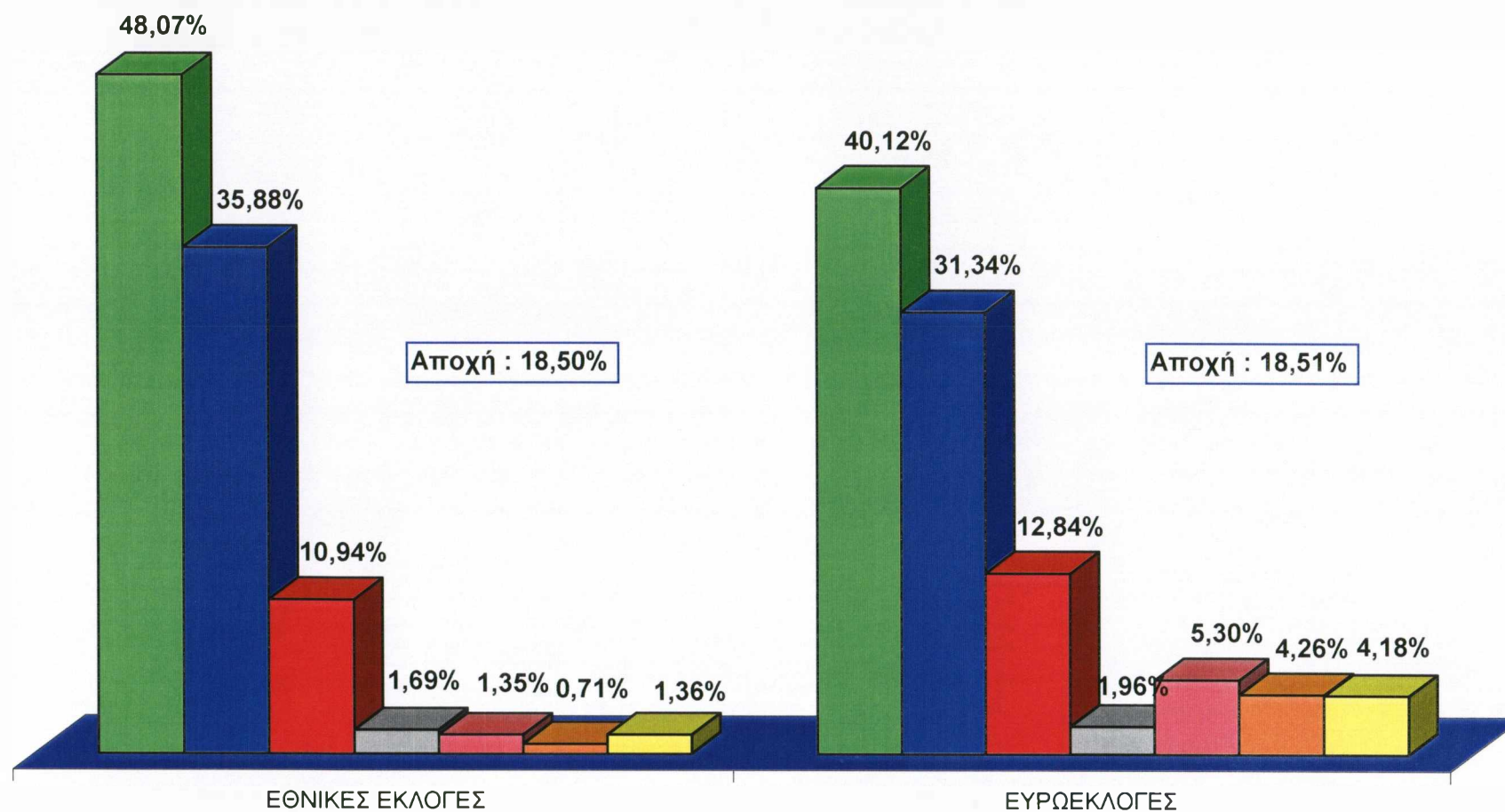
ΠΑ.ΣΟ.Κ
ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΜΠΟΡΟΥΜΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ
ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΕΩΝ (ΕΘΝΙΚΕΣ-ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ)

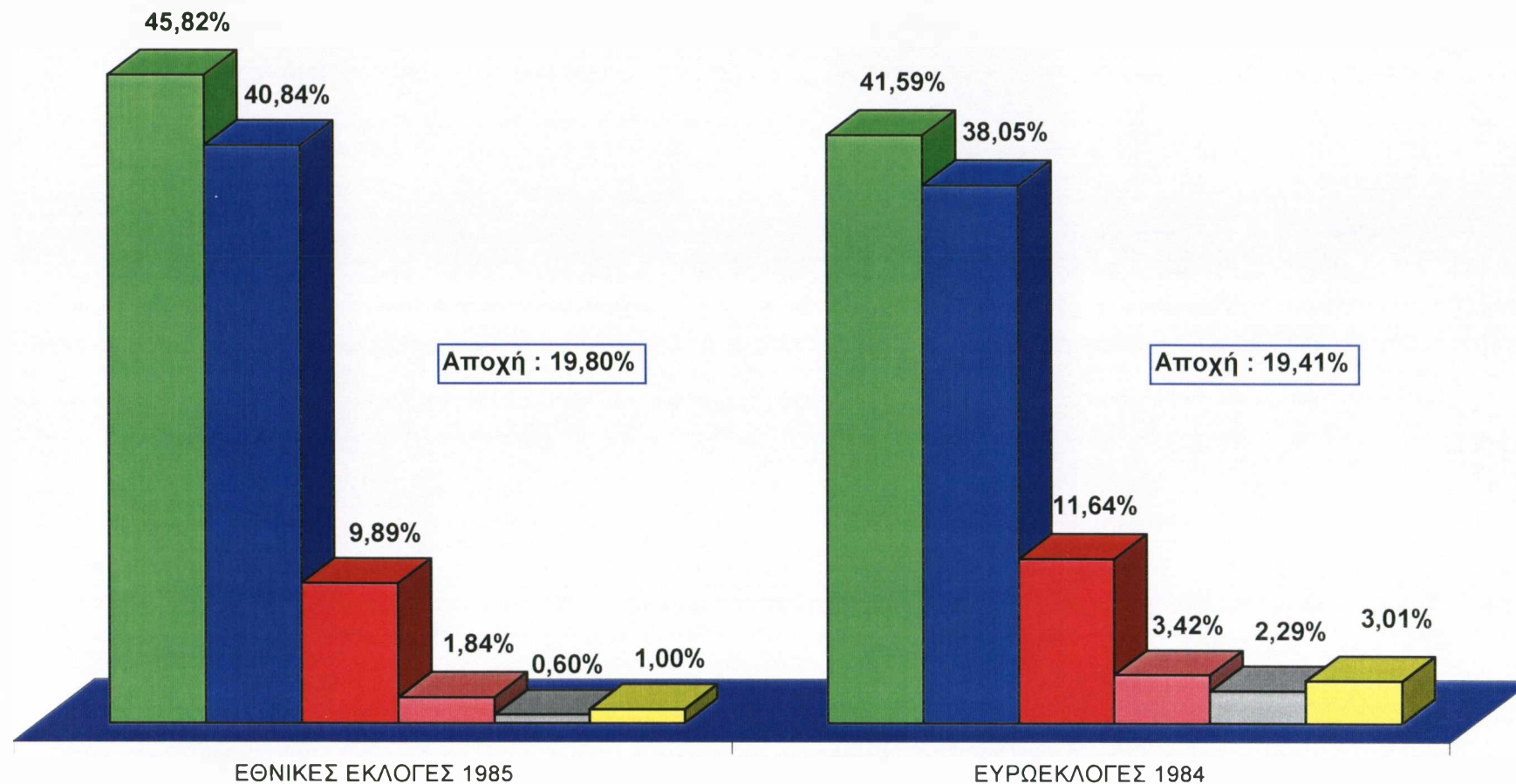
- Στις επόμενες σελίδες παρουσιάζονται τα συγκριτικά αποτελέσματα προηγούμενων εκλογικών αναμετρήσεων για τις εθνικές εκλογές και τις ευρωεκλογές.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 18-10-1981

■ ΠΑΣΟΚ
 ■ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ■ Κ.Κ.Ε.
 ■ ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ
 ■ Κ.Κ.Ε. (Εσ.)
 ■ ΚΟΔΗΣΟ - ΚΑΕ
 ■ ΑΛΛΑ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ 02-06-1985 ΕΝΑΝΤΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 17-06-1984

■ ΠΑΣΟΚ

■ ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

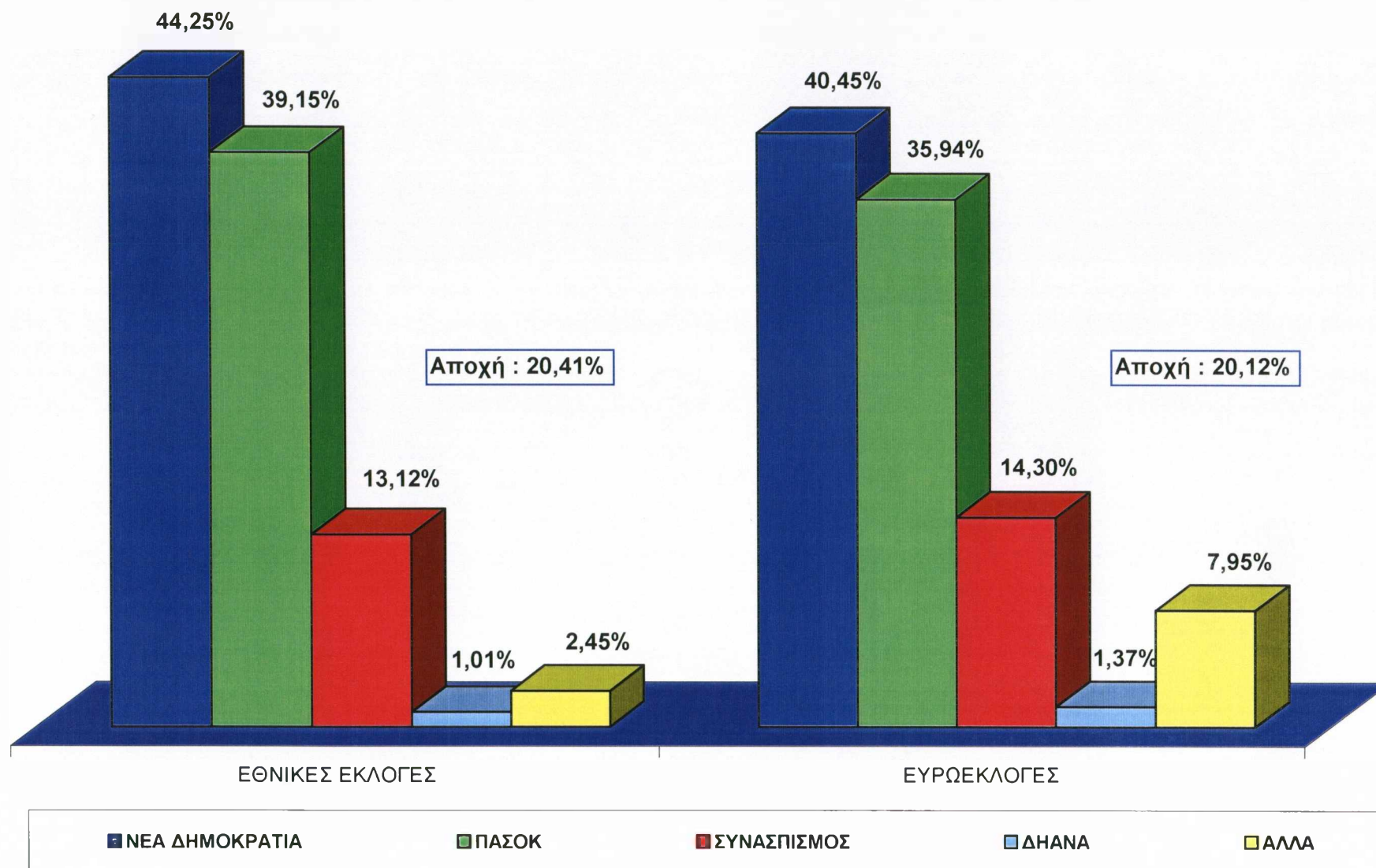
■ Κ.Κ.Ε.

■ Κ.Κ.Ε. (εσ.)

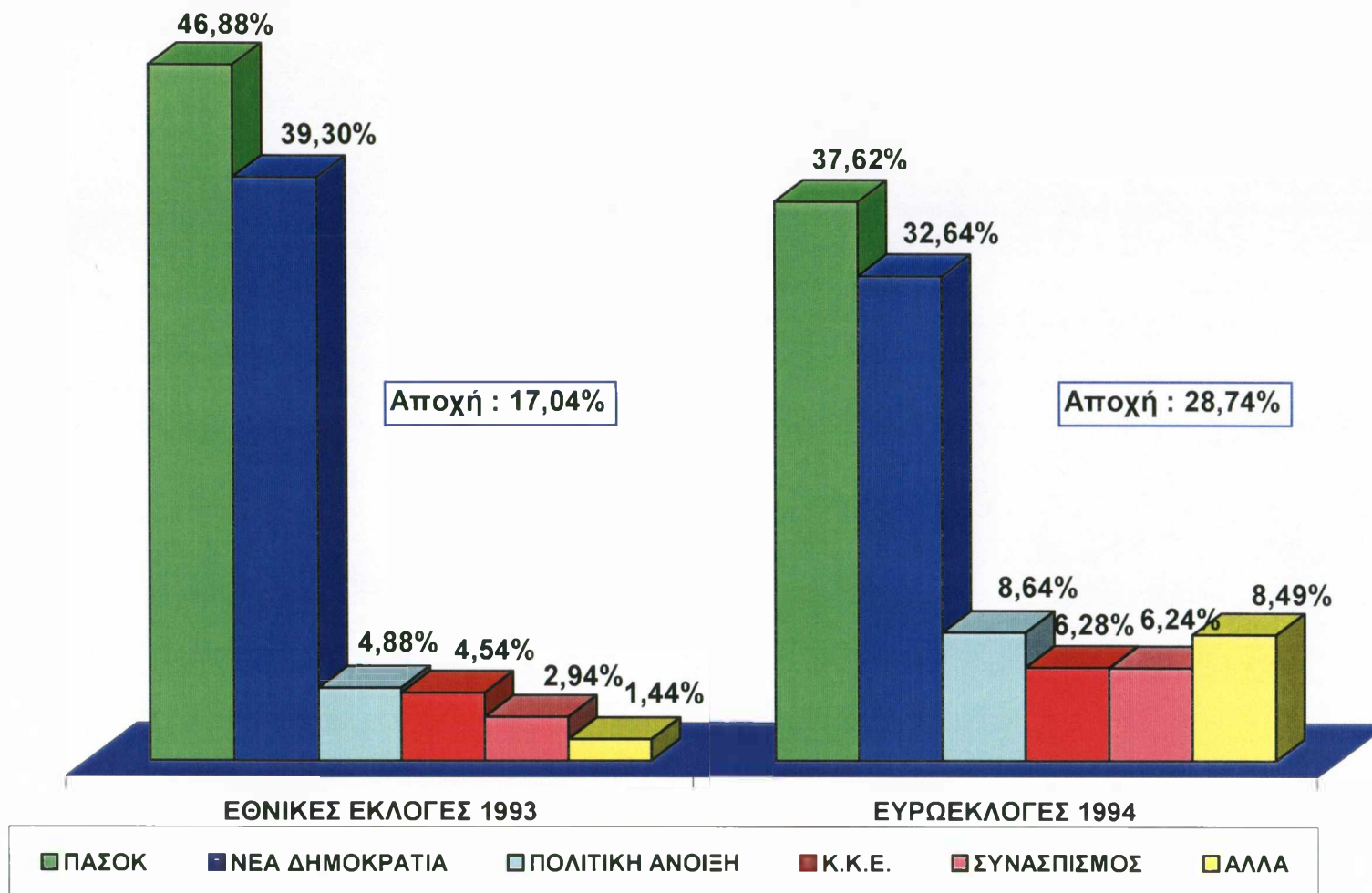
■ ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

■ ΑΛΛΑ

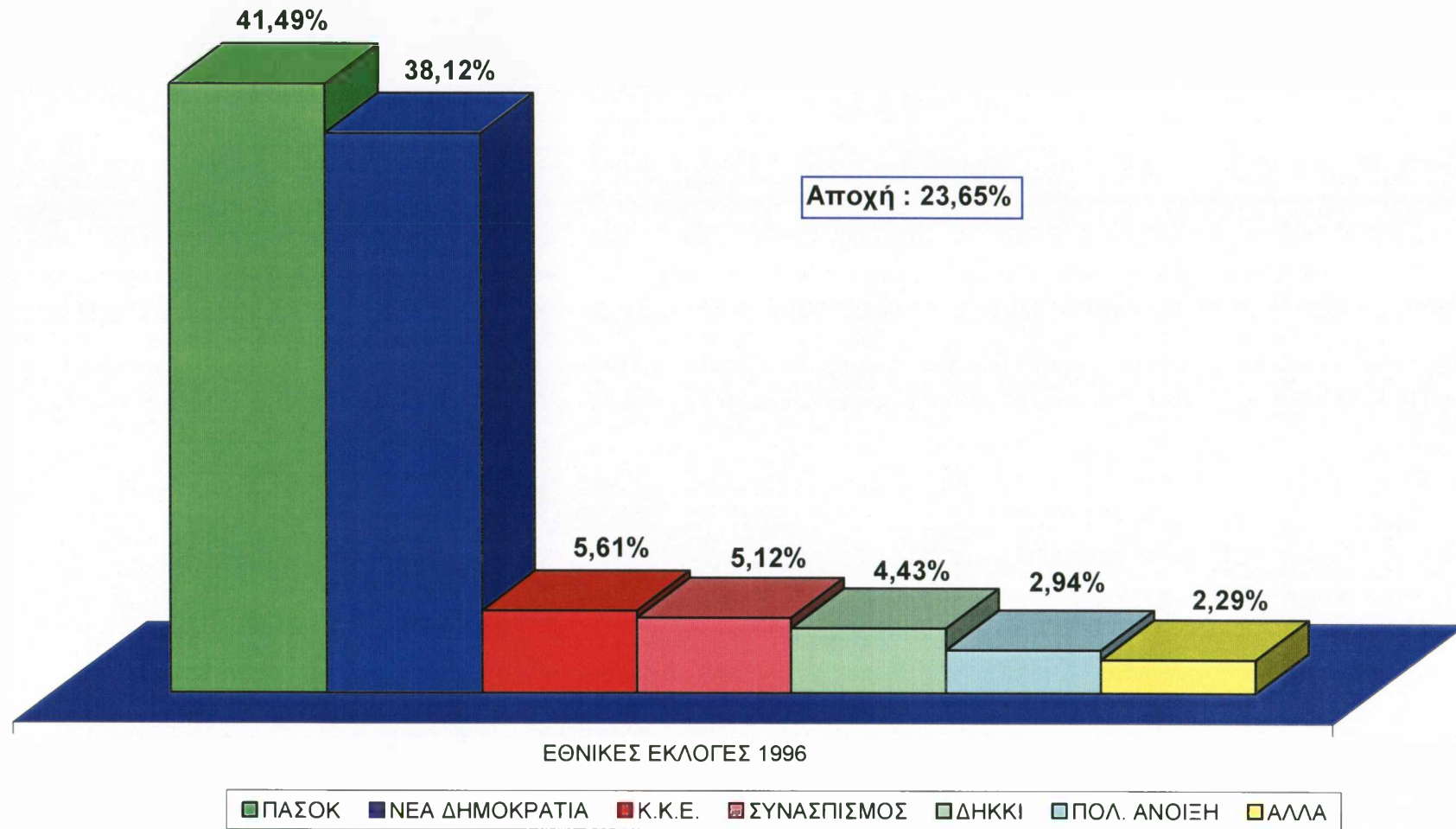
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 18-06-1989

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ 10-10-1993 ΕΝΑΝΤΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 12-06-1994

ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 1996

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

1. Παρατηρείται σημαντική μετακίνηση των ψηφοφόρων υπέρ των μικρών κομμάτων στις Ευρωεκλογές, έναντι των Εθνικών εκλογών. Αναλυτικά:

- Το 1981 ποσοστό 12,49% μετακινήθηκε στα μικρά κόμματα στις Ευρωεκλογές.
- Το 1984 ποσοστό 7,03%
(σε σύγκριση με τις εθνικές εκλογές του 1985).
- Το 1989 ποσοστό 7,04%.
- Το 1994 ποσοστό 15,85%
(σε σύγκριση με τις εθνικές εκλογές του 1993).

2. Παρατηρείται σημαντική αύξηση του ποσοστού αποχής στις τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις.

ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΧΗΣ	ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΧΗΣ
18-10-1981	18,50%	18-10-1981	18,51%
2-6-1985	19,80%	17-6-1984	19,41%
18-6-1989	20,41%	18-6-1989	20,12%
10-10-1993	17,04%	12-6-1994	28,74%
22-9-1996	23,65%		

3. Επιπλέον η αύξηση του ποσοστού Λευκών/Άκυρων στις δύο τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις καταγράφει την έκφραση δυσaráσκείας των ψηφοφόρων απέναντι στα κόμματα και γενικά στην πολιτική.

ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΛΕΥΚΩΝ-ΑΚΥΡΩΝ	ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΛΕΥΚΩΝ-ΑΚΥΡΩ
18-10-1981	1,44%	18-10-1981	1,30%
2-6-1985	0,90%	17-6-1984	0,93%
18-6-1989	2,22%	18-6-1989	1,85%
10-10-1993	1,70%	12-6-1994	4,02%
22-9-1996	2,84%		

4. Χρησιμοποιώντας επισημάνσεις από αντίστοιχη ανάλυση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. κ. Κ. Λαλιώτη (18/7/94), θα καταγράψουμε μια πιο σε βάθος προσέγγιση των αποτελεσμάτων στις Ευρωεκλογές του '94.

4.1. ΟΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

- Σε όλες τις χώρες της Ευρώπης οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όπως και τα αποτελέσματά τους βρίσκονται κάτω από τη βαρειά σκέπη των Εκλογών για τα Εθνικά Κοινοβούλια και κάτω από τη σκιά των διαμορφωμένων σ' αυτά πολιτικών και κομματικών δεδομένων.

- Σε όλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών τους οι Ευρωεκλογές θεωρούνται σαν μια διαδικασία “ρουτίνας” χωρίς πνοή και ενδιαφέρον. Σαν μια υπόθεση, που αφορά τις πολιτικές, κομματικές και κοινωνικές “Ελίτ” κάθε χώρας, σαν μια αντιπαράθεση, με τους Λαούς και τους Πολίτες στη θέση των θεατών.

- Διαχρονικά σε όλες τις αναμετρήσεις για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε όλες τις χώρες παρατηρούμε ορισμένα φαινόμενα όπως:
 - την αύξηση (ορισμένες φορές θεαματική και εντυπωσιακή) των ποσοστών της αποχής
 - την συνηθισμένη έκφραση δυσαρέσκειας προς τα κυβερνητικά κόμματα

- την συρρίκνωση των μεγάλων κομμάτων και το άνοιγμα της ψαλλίδας ανάμεσα στα ποσοστά των Εθνικών Εκλογών και των Ευρωεκλογών
- τη μεγάλη διασπορά των ψήφων με την αξιοσημείωτη ενίσχυση των μικρών κομμάτων και ρευμάτων, που έχουν μια μόνιμη και ιστορική παρουσία στην πολιτική σκηνή ή μπορούν να είναι σχηματισμοί εποχιακοί και θνησιγενείς.

4.2. ΟΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ '94 **ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

- Οι Εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Ιούνιο του 1994 είχαν τον χαρακτήρα μιας κρίσιμης αντιπαράθεσης για τη συμμετοχή της Ελλάδας στο γίνεσθαι της Ευρώπης και για το παρόν και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Όσο και να φαίνεται παράδοξο αυτές οι εκλογές έδωσαν στα κόμματα μια σπάνια ευκαιρία να ενημερώσουν τους πολίτες και να προβάλλουν τις θέσεις τους για την Ευρώπη. Συγκριτικά πάντα με τις άλλες 4 αναμετρήσεις για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αυτή η αναμέτρηση είχε τον πιο καθαρό Ευρωπαϊκό προσανατολισμό και το σαφέστερο Ευρωπαϊκό περιεχόμενο.

- Για πρώτη φορά η ψήφος των Ελλήνων, όπως και των άλλων Ευρωπαϊκών πολιτών, είχε μια καθοριστική σημασία, μια αποφασιστική δύναμη ικανή να σφραγίσει την πορεία της Ευρώπης προς το 2000. Και τούτο γιατί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποκτούσε πια **οντότητα, δύναμη και ουσιαστικό ρόλο**. Μέχρι τότε είχε περιορισμένες νομοθετικές αρμοδιότητες και συμβουλευτικό μόνο χαρακτήρα ενώ από το '94 και μετά είχαν μπει οι προϋποθέσεις για να **ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ** για το παρόν και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το Συμβούλιο των Υπουργών.

- Ακριβώς γι' αυτούς τους λόγους στον πολιτικό σχεδιασμό μας για τις Εκλογές του '94 προσπαθήσαμε να αναδείξουμε τη διαλεκτική σχέση ανάμεσα στο ΠΑ.ΣΟ.Κ, την Ελλάδα και την Ευρώπη με το μήνυμα: **“ΔΥΝΑΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ, ΔΥΝΑΤΗ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ”**.

- Είχαμε συνδέσει την ψήφο στο ΠΑ.ΣΟ.Κ με:
 - Την ενίσχυση της διαπραγματευτικής θέσης της χώρας μας.
 - Την ισχυροποίηση της φωνής μας και των διεκδικήσεών μας στην Ευρώπη για τα Εθνικά θέματα, για την Οικονομία, για την Ανάπτυξη και για την Κοινωνική Δικαιοσύνη.
 - Την κατοχύρωση των προϋποθέσεων για μια ισότιμη και δημιουργική συμμετοχή της Ελλάδας στην πορεία και την εξέλιξη της Ενωμένης Ευρώπης.

- Θέλαμε να δώσουμε έμφαση και σημασία στους στόχους μας:
 - “ΔΥΝΑΤΟ ΠΑ.ΣΟ.Κ σε μια Ενισχυμένη Σοσιαλιστική πλειοψηφία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για μια Δυνατή Ελλάδα, για μια Δημοκρατική και Κοινωνική Ευρώπη”.
 - “Ένα Δυνατό ΠΑ.ΣΟ.Κ είναι μια εγγύηση για το Λαό της Ευρώπης, της Ελλάδας, για την Ευρώπη των Λαών”.

4.3. ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ **ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ '94**

- Στις εκλογές αυτές η Ν.Δ. απέτυχε να καρπωθεί έστω και ένα μέρος από τη λεγόμενη “φυσιολογική και αναμενόμενη φθορά” του κόμματος που κυβερνά. Αντιθέτως η πτώση κατά 7% της Ν.Δ. είναι εντυπωσιακή και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να αποδοθεί σε λόγους “οργανωτικούς” και σε λόγους “εσωκομματικής υπονόμευσης”.

- Το 32,65% δείχνει την κρίση φυσιογνωμίας, την κρίση προσανατολισμού της Ν.Δ. Ταυτόχρονα δείχνει μια καθήλωση και μια αδυναμία της Ν.Δ. να αναδειχτεί σε εναλλακτικό και αυτόνομο πόλο εξουσίας, σε αυτοδύναμο ρεύμα πλειοψηφίας.

- Τα αποτελέσματα των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανέδειξαν τη “συγκυριακή”, αδυναμία των δύο κυρίαρχων πολιτικών και κομματικών πόλων (του ΠΑ.ΣΟ.Κ και της Ν.Δ.) να σηματοδοτήσουν αυτόνομα και αυτοδύναμα πλειοψηφικά ρεύματα.
- Αυτή η “συγκυριακή”, αδυναμία επέδρασε καταλυτικά τόσο για την εντυπωσιακή διπλή πτώση των δύο κομμάτων εξουσίας όσο και για το πρωτόγνωρο άθροισμα των απωλειών τους που ανήλθε σε 15,9%.

- Το άθροισμα των ποσοστών των δύο κομμάτων εξουσίας ήταν εντυπωσιακά χαμηλό (το χαμηλότερο ποσοστό από το 1981 και μετά) και αποτέλεσε μια “έκπληξη”, γιατί τα κόμματα (ΠΑ.ΣΟ.Κ + Ν.Δ.) συγκέντρωσαν μόλις 70,3%.

ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΨΗΦΩΝ ΠΑ.ΣΟ.Κ + Ν.Δ.

Βουλευτικές ’81	Ευρωβουλή ’81	Ευρωβουλή ’84	Βουλευτικές ’85	Βουλευτικές ’89
83,94%	71,46%	79,7%	86,66%	83,4%

Ευρωβουλή ’89	Βουλευτικές ’89	Βουλευτικές ’90	Βουλευτικές ’93	Ευρωβουλή ’94
76,4%	86,8%	85,5%	86,2%	70,3%

- Από τα στοιχεία αυτά φαίνεται καθαρά ότι υπάρχει μια σημαντική απόκλιση στο ποσοστό του αθροίσματος ανάμεσα στις Βουλευτικές Εκλογές και τις Ευρωεκλογές. Αυτή η απόκλιση συνδέεται άρρηκτα με το διαφορετικό χαρακτήρα και με την ιδιαιτερότητα των δύο Εκλογικών αναμετρήσεων όπως και τη διαφορετική αίσθηση που έχουν οι πολίτες για την κρισιμότητα και το νόημα της ψήφου τους. Πάντως τον Ιούνιο του 1994 παρατηρούμε το χαμηλότερο ποσοστό (70,3) όσο και τη μεγαλύτερη ψαλίδα (15,9).

- Από το 1981 και μετά παρατηρούμε ότι σε κάθε εκλογική αναμέτρηση ο “Ζωτικός χώρος” της Δημοκρατικής - Προοδευτικής Παράταξης (ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα ποσοστά του κάθε κόμματος) βαθμιαία συρρικνώνεται.

Πιο συγκεκριμένα:

Βουλευτικές ’81	Βουλευτικές ’85	Βουλευτικές ’93	Ευρωεκλογές ’84	Βουλευτικές ’89	Ευρωεκλογές ’94
περίπου 62%	περίπου 58%	περίπου 54,5%	περίπου 57%	περίπου 53%	περίπου 50,5%

- Αυτά τα αθροιστικά ποσοστά όσο σχηματικά και αν είναι περικλείουν αρκετά χρήσιμες ενδείξεις τόσο για το περιεχόμενο των αντιπαραθέσεων όσο και για τις κοινωνικές, πολιτικές, ιδεολογικές και πολιτισμικές διεργασίες που καθορίζουν τελικά όχι μόνο την ψήφο και την εκλογική συμπεριφορά των πολιτών αλλά και τη σχέση τους με την πολιτική, με τα κόμματα και την κοινωνική δράση.

- Στη χώρα μας, μέσα σ' αυτή την 15ετία, παρατηρούμε ότι ενώ έχει εκλείψει εντελώς η πολιτική και κομματική έκφραση του παλιού Φιλελεύθερου Κέντρου αναπτύσσεται ανάμεσα στα κόμματα εξουσίας (ΠΑ.ΣΟ.Κ και Ν.Δ.) ένας χώρος - σύνορο, ένα "κοινωνικό κέντρο" με πολυσύμαντες αναφορές. Κάθε φορά ο προσανατολισμός και η "εκλεκτική συγγένια" αυτού του χώρου αναδεικνύονται σε καταλύτες για τη διαμόρφωση των πλειοψηφικών ρευμάτων και των κομμάτων εξουσίας.

- Στις εκλογές του Ιουνίου σημείωσαν μια σαφή αύξηση των δυνάμεών τους τα τρία μικρότερα κόμματα (ΠΟΛ.ΑΝ, ΣΥΝ και ΚΚΕ) που συνέθεταν και προσδιόρισαν το τότε πενταπολικό σκηνικό.
- Είναι όμως αναμφισβήτητο γεγονός ότι ενώ η συρρίκνωση των δύο μεγάλων κομμάτων ήταν εντυπωσιακή δεν ανεδείχθει κανένα κόμμα σε ένα αξιόπιστο τρίτο πόλο που με τη δυναμική του θα “απειλούσε” και θα “ανέτρεπε” τις ισορροπίες τους “δικοματισμούς” και τους “διπολισμούς”.

- Η άνοδος κατά 3,9% της ΠΟΛ.ΑΝ ήταν σαφής και αναμφισβήτητη. Όμως αυτή η άνοδος και το συνολικό της ποσοστό (8,7%) απήχαν πολύ από το διακηρυγμένο εκλογικό στόχο της ηγεσίας της για διψήφιο ποσοστό.

- Οι κληρονόμοι της Παραδοσιακής Αριστεράς (ΚΚΕ και ΣΥΝ) μετά από πολλές προσπάθειες συζητήσεων, Διευρύνσεων, ενοποιήσεων και διασπάσεων διεκδικούν έναν “ζωτικό χώρο” με αντιφατικές και μεταλασσόμενες ιστορικές πολιτικές και κοινωνικές αναφορές. Το αθροιστικό ποσοστό (ΚΚΕ + ΣΥΝ) των Ευρωεκλογών (11,5%) αποτέλεσε την πιο ισχνή καταγραφή των τελευταίων 15 χρόνων.

- Το ΚΚΕ ως παραδοσιακός πόλος είναι μεν υπαρκτός αλλά αναντίστοιχος με την εποχή μας με αδύναμη και απωθητική πολιτική και κοινωνική επαγγελία.
- Στις Ευρωεκλογές '94 το ΚΚΕ σημείωσε μια οριακή αύξηση των δυνάμεων του 0,7%. Αυτό το ποσοστό της αύξησής του όπως και το συνολικό του ποσοστό 5,3 αποκάλυψε την αδυναμία του ΚΚΕ να πείσει τον Ελληνικό λαό ότι είναι ένας πολιτικός σχηματισμός σύγχρονος και αξιόπιστος.

- Το ΚΚΕ ήταν το μοναδικό κόμμα που συνάρτησε το λόγο και την παρουσία του, σε μια άρνηση της πορείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε μια άρνηση της “Ευρώπης των Ανέργων” σε μια αντι-Μάαστριχτ προπαγάνδα.

- Ο Συνασπισμός και πριν από αυτόν η ΕΑΡ και το ΚΚΕ εσωτ., έχει εγγραφεί διαχρονικά ο εκσυγχρονιστικός πόλος της παραδοσιακής Αριστεράς.
- Σε αυτές τις εκλογές βγήκε αρκετά ενισχυμένος. Η άνοδός του κατά 3,3% και κυρίως το ποσοστό του 6,27% διασφάλισε την εκπροσώπησή του στο Ευρωκοινοβούλιο με δύο Ευρωβουλευτές και κατά κάποιο τρόπο αντιστάθμισε την έλλειψη Πολιτικής Έκφρασης στο Εθνικό Κοινοβούλιο (άλλωστε αυτή η έλλειψη εκπροσώπησης που οφειλόταν στο 0,06% ήταν και ένας ισχυρός λόγος για τη συναισθηματική και την πολιτική συσπείρωση των αριστερών στο ΣΥΝ).

- Αυτός ο εσυγχρονιστικός πόλος της Παραδοσιακής Αριστεράς πάντα είχε (σε όλες τις διαδοχικές του εκφράσεις ΚΚΕ εσωτ., ΕΑΠ, ΣΥΝ) σημαντικές επιτυχίες σ' όλες τις Ευρωεκλογές και σημαντικές αποκλίσεις ποσοστών ανάμεσα στις Εθνικές Εκλογές και τις Ευρωεκλογές.

Αναλυτικά:

Βουλευτικές '81	Βουλευτικές '84	Βουλευτικές '93	Ευρωεκλογές '81	Βουλευτικές '85	Ευρωεκλογές '94
περίπου 1,34%	περίπου 3,42%	περίπου 2,94%	περίπου 5,3%	περίπου 1,84%	περίπου 6,27%

- Συνολικά ο χώρος της Παραδοσιακής Αριστεράς αν και είναι υπαρκτός ακολουθεί μια φθίνουσα πορεία. Τα αθροιστικά ποσοστά του (παρόλο που παραπέμπουν σε αντιδιαμετρικές θέσεις τόσο για τα Εθνικά και Εσωτερικά θέματα όσο κυρίως και για την Ευρώπη και την Εξέλιξή της) περιγράφουν αυτή τη φθίνουσα πορεία αλλά και τις μεταβολές των ποσοστών ανάμεσα στις Βουλευτικές και τις Ευρωεκλογές.

- Από την ανάλυση αυτών των ποσοστών είναι πασιφανές ότι αυτό το ιστορικό και κοινωνικό ρεύμα έχει μια εγγύτητα, μια συγγένεια, μια ώσμωση και μια ταύτιση με το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Οι αυξομειώσεις της δύναμής της Παραδοσιακής Αριστεράς ανάμεσα στις διαφορετικές στιγμές των εκλογικών αναμετρήσεων αποδεικνύουν ότι ο ομφάλιος λώρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ με τμήματα της Αριστεράς υπάρχει πάντα, δεν έχει κοπεί ποτέ.

- Στην αναμέτρηση των Ευρωεκλογών του '94 είναι ανάγκη να κάνουμε ειδική μνεία σε τρία γεγονότα.

Γι' αυτό πρέπει να συσχετίσουμε:

- τη μεγάλη απώλεια του ΠΑ.ΣΟ.Κ και της Ν.Δ. κατά 16%.
- τη μερική απορρόφηση (από το 16% μόνο το 8%) από τα 3 κόμματα του πενταπολικού σκηνικού (ΠΟΛ.ΑΝ, ΚΚΕ, ΣΥΝ)
- τη μεγάλη διασπορά των ψήφων περίπου 8% (ΔΗΑΝΑ 2,8) σε κόμματα, σχηματισμούς και κινήσεις, που βρίσκονται εκτός “παιχνιδιού” και αμφισβητούν έντονα το “πολιτικό και το κομματικό κατεστημένο”.

- Το ποσοστό 8% εμφανίζεται για πρώτη φορά με τέτοια ένταση και σε τέτοια έκταση και αποκαλύπτει την ύπαρξη ενός ρεύματος “πολιτικής δυσπιστίας” και “κοινωνικής δυσαρέσκειας” που παίρνει αποστάσεις από το σύνολο, των Μεγάλων και των Μικρών, των Παλιών και Νέων, των Δογματικών και Ανανεωτικών Κομμάτων.

4.4.ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΩΝ **ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ '94 ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΣΟΚ**

- Στις Ευρωεκλογές '94, 796.446 πολίτες, που είχαν ψηφίσει ΠΑ.ΣΟ.Κ στην κρίσιμη αναμέτρηση του 1993 έστειλαν τα μηνύματά τους, τα προειδοποιητικά τους σήματα προς το ΠΑ.ΣΟ.Κ.
- Μέσα από χιλιάδες αιτίες και ΓΙΑΤΙ διαφοροποιήθηκαν πολιτικά και αρνήθηκαν την ψήφο τους στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. Η ψήφος τους εξέφρασε τη Δυσαρέσκεια και τη Δυσπιστία τους, τη Δυσφορία και τη Διαμαρτυρία τους για το περιεχόμενο και τους ρυθμούς της πολιτικής του ΠΑ.ΣΟ.Κ τόσο στο επίπεδο του Κινήματος όσο κυρίως και στο επίπεδο της Κυβέρνησης.

- Η μείωση της δύναμης του ΠΑ.ΣΟ.Κ κατά 9% ήταν συνυφασμένη κυρίως με **μηνύματα κριτικής** τόσο για ορισμένες αρνητικές πτυχές της πολιτικής του ΠΑ.ΣΟ.Κ όσο κυρίως γι' αυτά, που περίμεναν (χωρίς καμιά πίστωση χρόνου) οι πολίτες και δεν είχαν γίνει.

- Το μεγάλο ζητούμενο των Ευρωεκλογών '94 το αναπάντητο ερώτημα συνοψιζόταν στο πως μπορούσε το ΠΑ.ΣΟ.Κ να απαντήσει θετικά. Πως μπορούσε να πείσει τους πολίτες για την αλλαγή της πλεύσης του προς την ορθή πορεία. Πώς μπορούσε να αναστραφεί ριζικά ο διάχυτος σκεπτικισμός και αρνητισμός των πολιτών τόσο για την εικόνα όσο και για το περιεχόμενο της πολιτικής του ΠΑ.ΣΟ.Κ.